

Výživné pro děti v sedmi pádech

JUDr. Hana Beranová

Vyživovací povinnost jako taková je nedílnou součástí právních poměrů mezi jednotlivcem, jenž díky svému vztahu k vyživované osobě musí finančně a materiálně druhého podporovat, a jednotlivcem, jenž vzhledem ke svému slabšímu postavení není schopen vlastními silami své odůvodněné potřeby finančně pokrýt. Jde tak o široký okruh lidí, kteří jsou v poměru vyživující a vyživovaný. Tento článek necílí na rozbor vyživovací povinnosti mezi manžely. Vzájemnou vyživovací povinnost k sobě mají obecně předci a potomci.

Vzdálenější rodinní příslušníci mají vyživovací povinnost jen tehdy, pokud ji nemohou plnit bližší příbuzní. Vyživovací povinnost potomků předchází vyživovací povinnosti předků s výjimkou plnění vyživovací povinnosti mezi rodičem a dítětem (k tomu srovnej ustanovení § 910 občanského zákoníku). Tento příspěvek je věnován výživnému určenému dítěti. Aby byl následný rozbor jasný a srozumitelný, využila jsem bohatosti českého jazyka a podle jednotlivých pádů při skloňování podstatných jmen jsem rozčlenila danou problematiku do sedmi částí. Pojem výživného tak bude komplexněji rozebrán z mnoha úhlů pohledu.

1. pád – kdo, co – výživné

Byť snad každý dospělý jedinec ví, co je výživné, občanský zákoník paradoxně tento pojem v žádném ze svých zákonných ustanovení přímo nedefinuje. Hovoří jen o vyživovací povinnosti, o právu na výživné, o přiznání výživného, o jeho rozsahu, trvání, změně, zániku, o možnosti úročit výživné v případě prodlení a podobně. Z občanského zákoníku jsme také schopni zjistit, co výživné není, popřípadě, co se s výživným nesmí činit. Díky těmto nepřímým a zprostředkovaným zákonným ukazatelům pak dokážeme dospět k vymezení samotného pojmu výživné. S nutnou dávkou zjednodušení je výživné možno definovat jako finanční příspěvek vyživujícího k uspokojení oprávněných životních potřeb vyživovaného, který není schopen žít sám. Pojem výživné je užší než pojem vyživovací povinnost, neboť tato v případě vyživovací povinnosti mezi rodiči a dítětem vzniká oběma rodičům již narozením dítěte a trvá až do doby, dokud není dítě schopno samo se žít. Plnit vyživovací povinnost může rodič jednak osobní péčí, jednak finančním a věcným plněním. Výživné je tudíž nástrojem k plnění vyživovací povinnosti a prostředkem k uspokojování potřeb dítěte až do výše životní úrovně rodiče povinného k výživě.

2. pád – koho, čeho – bez výživného

Bez výživného určeného dítěti není schopna neúplná rodina finančně pokrýt potřeby nezaopatřeného dítěte. Proto byla s účinností od 1. 7. 2021 nastartována nová právní úprava – zákon č. 588/2020 Sb., o náhradním výživném. Na webových stránkách Úřadu práce ČR v sekci náhradní výživné je velmi přehledně a návodně zpracován postup, jaké kroky činit, pokud povinný rodič nehradí výživné ve stanovené výši vůbec, nebo jen v částce nižší. Náhradní výživné je sociální dávkou, která se přiznává na období čtyř měsíců, pokud oprávněná osoba prokáže, že učinila všechny zákonné pokusy k vymožení

JUDr. Hana Beranová, soudkyně opatrovnického oddělení Okresního soudu v Bruntále.

nedoplatku výživného, což dokáže jedině tím, že probíhá či bezvýsledně proběhlo exekuční řízení nebo řízení o výkon rozhodnutí. Přiznaná dávka je rozdílem mezi soudem stanoveným výživným a tím, co je povinným rodičem hrazeno, maximálně se vyplácí částka 3 000 Kč měsíčně. Doba výplaty této speciální dávky se následnými žádostmi oprávněné osoby řetězí až na 24 kalendářních měsíců, které nemusí být v nepřetržité řadě. Úřad práce ČR je povinen a oprávněn následně po povinném rodiči vyplacené náhradní výživné vymáhat.

3. pád – komu, čemu – dítěti k jeho potřebám

Výživné náleží dítěti a poskytnuté výživné je jeho vlastnictvím. Protože však nezletilé dítě není plně svéprávné, zajišťuje správu jeho jmění v souladu s ustanovením § 917 občanského zákoníku rodič, který má nezletilé dítě ve své péči. Musí si počínat s péčí řádného hospodáře a výživné spotřebovávat v zájmu dítěte a v jeho prospěch. Pokud je již dítě zletilé, hradí se výživné přímo jemu, neboť dosažením osmnácti let získalo plnou svéprávnost a zákonné zastoupení rodičů zaniká.

4. pád – koho, co – typy řízení o výživné

Řízení o výživné pro děti probíhají před soudem v různých podobách. Rodiče se mohou na soud obrátit s návrhem na zahájení řízení o úpravu výkonu rodičovské odpovědnosti a stanovení výživného, kdy předmět řízení výživné je součástí rozsáhlejšího předmětu řízení o úpravě poměrů k nezletilému dítěti pro dobu před a po rozvodu manželství rodičů, případně řízení o úpravu poměrů k nezletilému dítěti po zrušení společné rodinné domácnosti nesezdaných rodičů. Samostatně se pak výživné řeší před soudem tehdy, pokud se rodič obrací na příslušný prvoinstanční soud určený dle bydliště dítěte s návrhem na zahájení řízení o zvýšení výživného, o snížení výživného a také o zrušení výživného. Při tomto typu řízení je možné, že soud rozhodne jinak, než žádal rodič; může v případě, že rodič požaduje snížení výživného, rozhodnout po provedeném dokazování naopak tak, že výživné zvýší. Soud totiž není vázán návrhem účastníka řízení a v souladu s ustanovením § 26 zákona o zvláštních řízeních soudních může návrh překročit.

Soud také může ve smyslu ustanovení § 13 zákona o zvláštních řízeních soudních iniciovat řízení z vlastní aktivity a vydat usnesení o zahájení řízení o úpravu výživného. Soud v řízení o úpravu výživného vždy z úřední povinnosti zkoumá, zda nenastaly podmínky pro úpravu výše výživného pro dítě tři roky zpětně od zahájení řízení, respektive od data právní moci rozsudku, který naposledy řešil výši výživného, je-li tato doba kratší než tři roky, případně od právní moci rozsudku o rozvodu manželství rodičů, kdy se současně stává účinnou úprava poměrů k nezletilému dítěti pro dobu po rozvodu manželství rodičů a ještě neuplynula doba tří let od účinnosti této úpravy. Tento nárok dítěte vyplývá z ustanovení § 922 odst. 1 občanského zákoníku. Někdy jsou proto účastníci řízení zaskočeni tím, že se obrátili na soud například s návrhem na snížení výživného, ale výsledkem je rozhodnutí o zamítnutí návrhu na snížení výživného a výživné je upraveno tak, že se navýší.

Dalším řízením, kde se projednává výživné, je řízení o umístění dítěte do ústavní nebo ochranné výchovy, kdy soud dle ustanovení § 975 občanského zákoníku upraví také rozsah vyživovací povinnosti rodičů. Na soud se taktéž obrací jako navrhovatel ČR – Úřad práce ČR, který po rodičích na svůj účet požaduje výživné pro dítě, jež se nachází

v pěstounské péči a kterému je úřadem práce vyplácen příspěvek na úhradu potřeb dítěte. Rodič by měl také vědět, že při stanovení výše výživného v jakémkoliv soudním řízení se nevychází při zkoumání majetkových a finančních poměrů jen z fakticity, ale v zájmu nezletilého dítěte se zkoumá i potencialita povinného rodiče, především se zjišťuje, zda se nevzdal bez vážného důvodu výhodnějšího zaměstnání či výdělečné činnosti nebo majetkového prospěchu, jak je upraveno v ustanovení § 913 odst. 2 občanského zákoníku. Je tudíž poměrně naivní, pokud se povinný rodič obrací na soud s požadavkem na snížení výživného, když přišel o práci tím, že se tak sám svobodně rozhodl bez zřetele na to, že by měl dopředu zajištěnou jinou práci s obdobným či dokonce lepším výdělkem.

5. pád – oslovujeme, voláme!

„Výživné ne!“, to bylo a často bývá zvolání rodičů u jednání před soudem v rámci schvalování dohody o střídavé péči o nezletilé dítě, kdy rodičům se jeví, že stanovení výživného je zbytečná a nadbytečná věc a komplikace. Argumentují tím, že si svou vyživovací povinnost k nezletilému dítěti plní osobní péčí v rovnoměrném rozsahu, často mají rodiče obdobné finanční poměry, a je tak z jejich pohledu absurdní platit si vzájemně pro nezletilé dítě stejné výživné. Opatrovniční soudci se k této záležitosti stavějí různými způsoby. Buď striktně trvají na tom, že výživné pro dítě se nedá vzájemně započíst a výživné vyměří rodičům ve shodných částkách, kdy současně doporučí, aby rodiče dítěti založili účet, na který budou oba výživné zasílat a tímto způsobem dítěti vytvářet potřebné úspory do budoucna. Nebo soud jednomu finančně silnějšímu rodiči stanoví povinnost platit výživné k rukám druhého rodiče v redukované míře podle zapojení se do systému střídavé péče, a u druhého rodiče rozhodne, že se mu povinnost platit výživné nestanovuje. Jsou i soudci, kteří schválí dohodu rodičů o střídavé péči s tím, že se jim povinnost platit výživné nestanovuje, když respektují autonomii dohody rodičů s konstatováním, že zájem dítěte není v žádném případě narušen a ohrožen, neboť rodiče zcela pokryjí odůvodněné potřeby svého potomka v režimu střídavé péče.

6. pád – o/v kom, o/v čem – o výživném, v platném znění

Právní úpravu výživného určeného dítěti nalezneme především v občanském zákoníku v kmenových ustanoveních § 910 až § 924, ale další ustanovení se nacházejí i v jiných souvislostech a v dalším členění. Poprvé se v tomto pododdílu, řazeno pořadím paragrafů, termín výživné objevuje v ustanovení § 911 občanského zákoníku, v němž se konstatuje, že výživné lze přiznat, jestliže oprávněný není schopen sám se živit. Až ve všeobecných ustanoveních o závazcích, konkrétně v ustanovení § 1988 odst. 1 občanského zákoníku se pak dočteme, že se zakazuje započtení proti pohledávce výživného pro nezletilého, který není plně svéprávný. Existuje jedno ustanovení o výživném, které soudci při stanovení výše výživného v podstatě vůbec neaplikují. Jedná se o ustanovení § 916 občanského zákoníku, podle kterého je soudce v případě absolutní nespolupráce osoby výživou povinné při zjišťování jejich příjmů oprávněn vycházet z fikce, že průměrný měsíční příjem této osoby činí pětadvacetinásobek částky životního minima jednotlivce podle jiného právního předpisu.

Toto ustanovení soudci okrajově využívají spíše jako určitou pohružku, aby tak od účastníka řízení dostali přesné údaje o příjmech a výdajích z daňového přiznání osoby samostatně výdělečně činné. Přímá aplikace při určení výše výživného je však prakticky nulová. Je to dáno tím, že opatrovnické řízení je vedeno zásadou vyšetřovací, a soudce

tak z různých zdrojů dokáže majetkovou a finanční situaci osoby výživou povinné zjistit. Vychází zejména z výpovědi druhého rodiče jako účastníka řízení, ze zprávy příslušné správy sociálního zabezpečení, ze zprávy finančního úřadu o základu daně z jiné než závislé činnosti, z výpisu z katastru nemovitostí a podobně. Tímto pátráním a šetřením je soudce schopen zasadit poměry zkoumané osoby do reálného sociálního prostředí a rámce, takže i výživné pro dítě je pak z tohoto pohledu zcela přiměřené.

7. pád – s kým, čím – s manuálem v ruce

S jakými současnými trendy se nyní setkáváme při snaze regulovat výživné i jinak než přímo zákonnou úpravou, lze zjistit prostudováním Manuálu pro práci s doporučenou tabulkou k určování výživného dětí, jež zpracovalo a v září 2022 zveřejnilo na svých webových stránkách Ministerstvo spravedlnosti. To se již v roce 2010 pokusilo pro laickou i odbornou veřejnost vytvořit jednoduchý návod k tomu, jak si spočítat předpokládanou výši výživného pro nezaopatřené dítě. Materiál byl zveřejněn pod názvem Doporučená výchozí rozmezí pro stanovení výše výživného za účelem sjednocení rozhodovací praxe soudů v otázkách výživného pro nezaopatřené děti. Tabulka pro výpočet výživného vypadala takto:

Věk dítěte	Procentuální rozmezí
0–5 let	11 %–15 %
6–9 let	13 %–17 %
10–14 let	15 %–19 %
15–17 let	16 %–22 %
18 a více let	19 %–25 %

Věk dítěte byl jasným ukazatelem, vycházelo se z dovršeného věku, kterého dítě dosáhlo v době výpočtu výživného. Procentuální rozmezí znamenalo, že při stanovení výše výživného se vyšlo z čistého měsíčního příjmu k placení výživného povinného rodiče, kdy za minimální období pro stanovení průměrného čistého měsíčního příjmu se považovalo nejméně šest měsíců a z tohoto základu se vypočetlo doporučené výživné dle uvedených hraničních ukazatelů v procentuálním rozmezí. Tabulka tak byla vskutku jednoduchou pomůckou, kterou zvládl aplikovat kdokoliv, bez předchozí průpravy a návodu, jak si výživné vypočítat. Soudní praxe přistupovala k této pomůcce zprvu velmi rezervovaně, ale postupem času si i soudci zvykli porovnat si jednoduchým způsobem výši výživného, jak sami určili na základě obsáhlého dokazování v rámci soudního řízení o první úpravě výživného pro nezletilé dítě, s výpočtem dle tabulky, a pokud byl výsledek odlišný, snažil se soud ve svém rozhodnutí vysvětlit a odůvodnit, proč stanovil výživné mimo doporučené rozmezí.

Také účastníci řízení tak měli kontrolní mechanismus, a to ostatně platilo i o rodičích, kteří ani soud nevyhledali a na základě mimosoudní dohody se za pomoci tabulky při stanovení výše výživného sjednotili na výši výživného, když se na jejím základě v otázce výše výživného dobře orientovali. Rodiče už tak nemohli tvrdit, že jsou jediní, kteří platí tak moc, případně, že pečující rodič dostává na nezletilé dítě málo. Úskalí tohoto systému je také na první pohled zřejmé. Procentuální rozpětí pro jednotlivé dítě bylo poměrně široké, a tak vytyčené rozmezí bylo nepřesné, a ne vždy adekvátně přiléhalo ke skutečným potřebám dítěte. Totéž platí o věkovém rozpětí, kdy jednoleté dítě má zcela odlišné

potřeby ve srovnání s pětiletým dítětem, přesto byly tyto děti ve stejné věkové skupině. Je pravdou, že se tento nedostatek vyřešil tím, že u jednoletého dítěte byla používána spodní hranice procentuálního rozpětí a pro pětileté ta horní. Docházelo však i k překrývání hodnoty vypočteného výživného s vyšší věkovou kategorií. Navíc rodič, který měl výživné platit, spíše inklinoval k tomu, že se výživné má pohybovat ideálně na spodní hranici procentuálního rozmezí a pečující rodič zase chtěl výživné při samé horní hranici tohoto rozmezí, byť dítě bylo třeba na spodní hranici věkové kategorie. Dalším značným nedostatkem tabulky z roku 2010 bylo, že výpočet výživného pro větší počet dětí mohl dopadnout tak, že povinnému rodiči prakticky nezbyl žádný příjem pro jeho osobu. Také se stále jednalo jen o doporučení, nikoliv o závaznou normu, ale to samozřejmě platí i o nové tabulce z roku 2022. Soudce je vždy vázán jen zákonem a není tak povinen ve své praxi tabulku využívat. Ministerstvo spravedlnosti vyhodnotilo, že původní materiál z roku 2010 se příliš neosvědčil, že je zastaralý a nepřesný a že je tudíž žádoucí vypracovat nový manuál, který lépe tuto problematiku uchopí. Výsledkem je již zmíněná nová tabulka k určování výživného dětí.

Doporučující tabulka

Etapa	Věk dítěte (zpravidla)	Podíl výživného na příjmu povinného			
		1 vyživovací povinnost	2 vyživovací povinnosti	3 vyživovací povinnosti	4 vyživovací povinnosti
Předškolní věk	0–5 let	14 %	12 %	10 %	8 %
I. stupeň ZŠ	6–10 let	16 %	14 %	12 %	10 %
II. stupeň ZŠ¹⁾	11–15 let	18 %	16 %	14 %	12 %
SŠ a vyšší vzdělávání	16 a více let	20 %	18 %	16 %	14 %
Kontrolní částka		Pevná spodní hranice	66 % z příjmu, nebo pevná spodní hranice (podle toho, která částka je vyšší)	55 % z příjmu, nebo pevná spodní hranice (podle toho, která částka je vyšší)	50 % z příjmu, nebo pevná spodní hranice (podle toho, která částka je vyšší)

¹⁾Do této etapy spadá také nižší stupeň víceletého gymnázia.

Ministerstvo spravedlnosti použití této vylepšené tabulky rozvrhlo do šesti postupných kroků:

1. Určit čistý příjem povinného
2. Přiřadit životní etapu dítěte
3. Zohlednit počet vyživovacích povinností rodiče
4. Zohlednit míru péče a styku s dítětem
5. Zjistit tzv. kontrolní částku
6. Případně korigovat výsledek pomocí kontrolní částky

Návod je velmi precizně v Manuálu pro práci s doporučenou tabulkou k určování výživného dětí rozveden a je pochopitelný především pro odbornou veřejnost. Je zřejmě cílen především na zprostředkovatele dohod o výživném, tedy na advokáty, notáře, mediátory a na další subjekty, které v této oblasti poskytují odborné poradenství. Pro laika jako takového je tabulka složitá a bude spoléhat buď na práci sjednaného odborníka, nebo na kalkulačku, která je také na webových stránkách Ministerstva spravedlnosti zveřejněna a je aktuálně zcela funkční. Správný výpočet výživného je takto zprostředkován a zajištěn.

Myslím si však, že laik bude mít se zadáváním jednotlivých požadovaných údajů interpretační a praktické problémy, a ne vždy správně pochopí, co je po něm vlastně požadováno. Laická veřejnost by se měla podle tabulky orientovat jednoduše tak, že si rodič nejprve sečte počet svých nezaopatřených dětí a zařadí si je podle jejich životních etap, dále z tabulky zjistí procenta na každé z vyživovaných dětí. Následně u každého dítěte vyplní údaj o počtu dnů, které s ním stráví v rámci styku a zbytek již nechá na veřejně dostupné kalkulačce. Celková výsledná suma se automaticky rozdělí podle zadaných údajů mezi jednotlivé děti.

Teprve praxe ukáže, jak dalece se tato pomůcka rozšíří a vstoupí do povědomí širší veřejnosti. Případné korekce k zajištění větší uživatelské konformnosti jsou ovšem vítané již nyní. Tím, že je tabulka vytvořena v Excelu, je například nutné údaje vpisovat do správného pole a jen ve formě, kterou nabízený program určuje. V tomto směru by mohlo dojít k inovaci tak, aby si uživatel procenta mohl vybírat, nikoliv je sám do jednotlivých buněk zadávat a vyplňovat.

Věcným úskalím tohoto propočtu je pak to, že sice kalkuluje s počtem dnů, kdy se vyživující rodič o nezletilé dítě stará v rámci styku, toto pravidlo však nelze aplikovat na zletilé děti a je také problematické tento údaj vyplnit, když rodiče ještě s dítětem žijí v jedné společné rodinné domácnosti, ale chtějí se například rozvést a určení dnů, kdy se nepečující rodič bude starat o své děti v rámci styku, je čistou spekulací a nejedná se tak o údaj objektivizovaný reálnou situací v rodině. Pokud se bude vycházet jen z plánu, kolik dnů nezletilé dítě u nepečujícího rodiče bude prodlévat, ztrácí toto pravidlo na síle a je velmi lehce náchylné k faktickým změnám, které v průběhu rozpadu rodinné domácnosti a následného odděleného soužití vzniknou.

Dalším věcným problémem zůstává i celkem běžná a četná situace, kdy povinný rodič má více dětí s různými předchozími i současnými životními partnery a na starší nezletilé dítě bylo již v předchozí době výživné soudem stanoveno. Výpočet dle kalkulačky je například směřován k dalším mladším dětem, které má povinný rodič s jiným rodičem, je však nutno vyplnit i požadované údaje o nejstarším nezaopatřeném dítěti. V předchozí době soudem stanovené výživné pro nejstarší dítě bude s vysokou mírou pravděpodobnosti zcela odlišné od výpočtu dle tohoto manuálu. Postavit se dá k této záležitosti tak, že rozdíl mezi vypočteným a soudem stanoveným výživným se ponechá ve prospěch tohoto nejstaršího dítěte. Realita bude ovšem často jiná, rodič bude raději nadále platit výživné, které již dříve určil soud, nikoliv nově vypočtené výživné, a bude mu tak vlastně zůstat rozdíl, který by správně měl připadnout tomuto nejstaršímu nezaopatřenému dítěti.

Z pohledu soudce jde však celkově o vítanou novou pracovní pomůcku, kterou bude samosoudce zpravidla používat při přípravě jednání a meritorního rozhodnutí o výživném, kdy může být v tomto směru i iniciátorem ke sjednání dohody o výživném v rámci probíhajícího soudního řízení.

Závěrem shrnuji, že obě formy regulace výše výživného by si neměly vzájemně konkurovat, ale působit jednotně, podpůrně a systematicky. Ambice mimosoudní regulace výživného nesmějí být bezbřehé, neboť by v extrémních případech mohlo dojít k rozkolísání pevně vybudovaného systému směřujícího ke stanovení optimální výše výživného. Rodiče jsou nezřídka při uzavírání mimosoudní dohody o poměrech svého dítěte hnáni různými motivacemi, které se ne vždy slučují s nejlepšími zájmy dítěte. Chtějí něco zakrývat, chtějí druhého partnera dostat do nevýhodné pozice, chtějí se rychle oprostít od problémů krachující rodiny atd. Soud naopak disponuje silnými nástroji ke zjištění skutkového stavu věci a k prosazení zájmu dítěte. Obě formy regulace výživného tak mohou žít vedle sebe, s možným prolínáním tak, jak bylo v tomto článku nastíněno.

Kde začíná a kde končí střídavá péče?

JUDr. Katarzyna Krzyszczyniak, Ph.D.

Otázky péče o dítě v případě rozchodu rodičů jsou upraveny v občanském zákoníku. Konkrétně ustanovení § 907 OZ stanoví, že „soud může svěřit dítě do péče jednoho z rodičů, nebo do střídavé péče, nebo do společné péče; soud může dítě svěřit i do péče jiné osoby než rodiče, je-li to potřebné v zájmu dítěte“. Základním kritériem pro rozhodování soudu o svěřením dítěte do péče je zájem dítěte, to vyplývá zejména z čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte (dále jen „Úmluva“), podle kterého „zájem dítěte musí být předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí, ať už uskutečňované veřejnými nebo soukromými zařízeními sociální péče, soudy, správními nebo zákonodárnými orgány“.

Nejlepší zájem dítěte (*the best interests of the child*)¹⁾ je tedy jedním ze základních právních principů, na kterých stojí současné rodinné právo. Princip nejlepšího zájmu dítěte se projevuje jak ve vnitrostátním, tak i v mezinárodním právu. Tento princip se promítá v judikatuře v doktríně a měl by se promítat zejména v rozhodnutích týkajících se dětí, úpravy jejich poměrů a jejich práv. Základní kámen, na kterém je tento princip vystavěn, představuje již citovaný článek 3 Úmluvy. V českém znění Úmluvy se hovoří toliko o „zájmu“ a nikoliv o „nejlepším zájmu dítěte“, nicméně s ohledem na skutečnost, že v oficiální jazykové verzi Úmluvy²⁾ je uvedeno „*the best interests of the child*“, označení „nejlepší zájem dítěte“ se vžilo i v českém právním prostředí.

Stále se však jedná o pojem, který budí značné rozpaky a jeho aplikace v řízeních o dětech a jejich právech hraničí někdy až s libovůlí rozhodujících orgánů. V praxi totiž lze „nejlepším zájmem dítěte“ odůvodnit jakékoli rozhodnutí soudu či jiného orgánu rozhodujícího o právech dítěte. Přitom smyslem a cílem Úmluvy je uznání dítěte coby subjektu a nositele práv a nikoli toliko objektu péče a ochrany, jak je tomu dosud v rozhodovací praxi soudů, neboť do rozhodnutí se promítá subjektivní přesvědčení toho kterého soudu o tom, co je pro dítě, o jehož právech rozhoduje, optimální. I přesto, že otázka nejlepšího zájmu dítěte přesahuje rozsah tohoto článku, bude se promítat i do úvah, které se vztahují k otázce střídavé péče.

JUDr. Katarzyna Krzyszczyniak, Ph.D., advokátka